

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag.

N:r 49 (416)

Fredagen den 6 december 1895.

8:de årg.

Prenumerationspris pr år: Idun ensam kr. 5.— Iduns Modet., fjortondagsuppl. » 5.— Iduns Modet., månadsuppl. » 3.— Barngarderoben..... » 3.—	Byrå: Klara södra kyrkog. 16, 1 tr. Allm. telef. 6147. Prenumeration sker å alla post- anstalter i riket.	Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffast säkrast kl. 2—3. Redaktionssekr.: J. Nordling.	Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerpris 15 öre (lösn:r endast för kompletteringar.)	Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad total stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.

Charlotte Ramsay.

»Blomman på Kinnekulle».

Här i Stockholm afled den 17 november änkefru Charlotte Ramsay, född Wästfelt, i den höga åldern af 83 år.

Den aflidna, hvilken omkring tjugu år — på grund af en ständigt ökad sjuklighet — varit inestängd inom de fyra väg-garna af sitt hem, hade en gång varit en inom stora kretsar be-märkt personlighet. Gift sedan 1836 med löjtnanten m. m. O. Ramsay, bebodde hon med honom det ståtliga Hellekis, en af de vackraste egendo-marne på Kinnekulle. I ma-karnes gästfria hem var vär-dinnan — för hvilken man återupplifvade det gamla nam-net »blomman på Kinnekulle» — utmärkt genom sin sydländ-ska, strålande och själfulla skönhet. Men ingen kunde vara i hennes närhet, utan att finna, att äfven hennes andliga begåf-ning var mycket ovanlig. Hen-nes talanger såsom sällskaps-människa voro af det utsökta slag, som man annars nästan endast finner i en Pariser-sa-long. Med tjusande behag och hjärtlig älskvärdhet, liksom med den finaste takt, förstod hon att sammanhålla och lifva hvarje krets, som omgaf hen-ne, af huru olika element den än var sammansatt.

Fru Ramsay blef år 1862 änka, och flyttade då snart till Stockholm, där hon bod-de i de sista trettio åren. Som hennes ende son var bankir i Amerika och hennes dotter, fru Ottonie de Maré (på Ankarsrum i Södra Tjust) endast tillfälligtvis kom på be-sök i hufvudstaden — liksom

hennes styfdotters familj, kammarherre Arbins på Tängestad i Östergötland — ägde fru Ramsay ingen af sina närmaste i sin dagliga närhet. Men en stor vänkrets omgaf fortfarande den åldrande, och för denna krets blef trollmakten af hennes geniala och intagande personlighet trots år och sjukdom oförändrad.

I denna krets af vänner fun-nos många i vår odlings histo-ria ryktbara personligheter. Men genom dessa och andra vänners samt fränders död, lik-som genom sin egen ständigt ökade svaghet blef hon allt mer beröfvad det, som utgjorde hennes personliga rikedom i lifvet. Hon fann då i religionen styrka att för egen del resig-nera och att med blid stillhet, utan skynt af bitterhet, bära den stora ensamhet och de djupt kända sorger, som åren med-förde. Men för *andra* resig-nerade hon icke i sina kraf på lifvet. Hon ville ha sett alla äga lyckan, och hon delade också andras glädje lika varmt, lika förstående, som hon de-lade deras sorger.

Hon brann af önskan att lindra nöd, att låta glädje och gagn utstråla öfver alla, och hennes välvilja var i dessa afseenden lika genialiskt upp-finnsrik, som hennes ge-nerositet var finkänslig. Själ-f gladdes hon till det sista med ädel, spontan hänryckning åt allt godt, allt stort, allt skönt, och hon mottog hvarje med-delande om något dylikt med den ifriga tacksamhet, andra uttrycka för en dyrbar gåfva.

Fru Ramsay bibehöll nästan

Skall kärleken rätteligen växa till, så måste de äkta makarne dela allt med hvarandra.

H. Martensen.

in i döden den själens eld, med hvilken hon städe omfattat lifvet och litteraturen, vetenskapen och konsten, ja äfven politiken! Ehuru hon under årtionden icke lämnade sina rum, bibehöll hon en till det otroliga gränsande förmåga att genom sin lifliga fantasi lefva med i det lif, från hvilket hon var afstängd, att genom sin klara intelligens uppfatta tidens händelser och ledande personligheter såväl i in- som utlandet. Sällan fick man höra mera skarpsinnigt träffande omdömen, i en mera klar, sammanträngd och elegant form, än af denna från lifvet allt mer isolerade åldring, som de sista åren hvarken kunde läsa eller skriva själf, men som fortfarande kände och tänkte rikare, snabbare, finare än de flesta, hvilka på nära håll kunde lyssna till lifvets brusande mångfald af toner. Af dessa trängde endast några dämpade ljud till den gamla på hennes hvilsoffa i det smakfulla hem, där hon var omgifven af sina minnen och uttrycken af sina barns och barnbarns ömhet. Men af dessa dämpade ljud förmådde hon med en underbar intuition ana sig till hela symfonien.

Med fru Charlotte Ramsay har ännu en gått bort af det själfulla kvinnosläkte, som blommade under århundradets första halfdel och som af intrycken från den dåtida litterära storhetsperioden erhöilo sin andliga utveckling, en utveckling, som i alla afseenden blef mera fri och fin, än den nutidens »väl organiserade» läroverk meddela.

Men om också Charlotte Ramsay kan sägas hafva varit typisk för en hel kvinnlig generation, så är det dock visst att, äfven inom denna generation, var hon en undantagsvarelse, af naturen utrustad med en slösande rikedom af krafter, krafter, hvilka under andra förhållanden skulle gjort hennes namn känt också inom det offentliga lifvet. Nu blef hon af sjukdomen tagen af sides, och det är endast en år från år allt trängre vorden krets af anhöriga och vänner, som i ett oförgätligt minne bevarar den en gång rundt om i landet med beundran omtalade »blomman på Kinnekulle».

Ellen Key.

I smekets och kärlekens månad . . .

*De sutto på balkongen,
öga i öga och hand i hand.
Därute af dag förgången
än dröjde i väster glöd och brand;
det var som om den hölls fången
af röda, fjättrande band.*

*Från hvita syrener doften slog,
och hän genom soalkan koällsluft drog
och möttes af andra dofter
från gårdens prunkande blomrabatt,
men glimmande månen på fästet satt,
och dimman gled öfver ången
att båda en kylig natt.*

*Så ny deras unga lycka var,
än morgonens friska dagg låg kvar
öfver hjärtats drömmar och trånad,
och hoarje flyende stund dem bar
ett löfte om ännu sällare da'r
i smekets och kärlekens månad.*

*Hon höjde sin hand, som nyss han kysst,
och visade ut öfver nejden tyst;
det var som dess stilla fågring fick
en dallrande spegling i mörkblå blick.*

*»Du käre» — hon smög sig in till hans bröst,
och ömhet skälfdde i hennes röst —
»du käre, mänskorna säga,
att lyckan kommer och lyckan går.
Den räcker en dag, den räcker ett år,
och sedan skall ödet väga
hoart lod af sällhet mot pund af ve!
Kanhända — och dock jag lugn kan se
ett slöjad framtid till möte.
Den bringe mig lust, den bringe mig kval —
hvad så, om jag blott mina dagars tal
får sluta som nu en vårens kväll
med hufvudet i ditt sköte!*

*»Hvad var väl mitt lif, förrän dig jag såg?
En öde hedmark det för mig låg,
där inga blomster glödde.
Men du, du kom med sol och med regn,
och stilla i kärlekens milda hägn
ett yppigt blomlif det födde . . .
Så lät oss tömma i fulla drag
det vin, oss bjudes i lyckans dag
och kärlekens ranka bär oss.
Kanhända oss sorgens natt snart når,
kanhända den re'n på tröskeln står —
men än är ju dagen när oss!» . . .*

*Hon tystnade plöstligt — blek om kind.
Hvad var det? Ett sällsamt sus i vind?
En fläkt af ett gåtfullt öde, som gick
sin ljudlösa gång förbi? Hennes blick
ett spörjande, letande uttryck fick,
som sökte hon ångsligt därute
det flyende nu'et fånga fatt —
men dimman gled öfver ången
att varsla en frostig natt.*

Emil Kléen.

”Tolstoyaner.”

*D*rästgårdsbyggnaden låg på en sluttning i trädgården, och genom trädgården gick en liten å, på sinaställen öfversållad med hvita näckrosor. Det var några dagar före midsommar.

Prostens son, den unge kandidaten, som skulle blifva landtbrukare, var sysselsatt med att skyffla trädgårdsgångar, så svetten stod honom i pannan. Mössan satt på nacken. Han såg hurtigt och vaken ut, hvilket han också var.

Nere vid åkanten låg hans syster, Elin, och sköljde en hvit sommarklädning, som

hon skulle hafva midsommardagen. Prostinnan gick och band upp rosor med tillhjälp af sin yngsta dotter.

Men i morotslandet, med en halmmatta under knäna, låg gamle prosten själf och rensade morotslandet. Han hade handskar på, ty icke blott som hyfsad människa, utan äfven som präst, ville han hafva rena händer . . . Han anförtrodde ingen annan än sig själf att skilja ogräset från de späda morötterna.

Och därute låg han nu och tänkte öfver, hvad han i nästa predikan skulle säga sina församlingsbor. Det gick alltid bäst att få ihop predikningarna ute i Guds fria natur, tyckte han, och erinrade sig därvid, huru Kristus hade talat till folket från bergen och vid Genesarets sjö — ute i naturen.

Gamle prosten hade, så son af »bättre folk» han var, vant sig vid några timmars kroppsarbete dagligen, emedan han fann det nödvändigt både för kroppens och själens hälsa. Rensa morötter var då egentligen icke något arbete, tyckte han — men han brukade också såga ved och bruka jorden.

Och alla sina barn hade han vant vid detsamma, på samma gång han gaf dem en bildad uppfostran.

För det första är kroppsarbetet nyttigt, sade han, för det andra böra alla lära det, därför att ingen människa, ej ens arftagaren till millioner, vet i hurudant läge han kan komma. Jorden rullar, lyckans hjul likaså — ingenting är varaktigt på vårt klot. Vi böra, så vidt möjligt är, vänja oss vid vår stamfaders sysselsättning. De människor, som tro, att man bara latade sig i paradiset, taga bestämdt miste. Jag kan icke tänka mig en evighet, där tillvaron skulle blifva ett »dolce far niente».

Det körde på vägen utanför trädgården, det kom främmande, och prosten skyndade in för att tvätta sig om händerna.

Han kom snart tillbaka. Då stod på gården en hög ämbetsman, prostens akademiskamrat. De hade icke råkats på många år. Glädjen blef stor å ömse sidor. Prostinnan och barnen hade kommit fram och tagit emot gästen, innan far hann ut.

Efter middagen gingo prostens med sin gäst ut i trädgården, och det »välsignade» kroppsarbetet kom åter på tal.

»Hvad du stått vid dig, Isak,» sade gästen och betraktade den gamle vännen med strålände blick.

»Än du då,» utropade prosten. »Jag skulle känt igen dig bland tusen. Ingen grå strimma i ditt vackra, mörka hår, och du har ändå haft och har mycket att stå i.»

»Men jag säger själf det mesta af min ved, och jag går aldrig på själs- och kropps-kraft-mördande tillställningar,» svarade vännen; »därför är jag dock icke sällskaps-skygg. Jag endast lefver efter mina principer — och du lär ju rensa morötter, hör jag.»

»Ha ha ha,» skrattade prosten. »Det är väl det minsta, jag gör. Jag säger ved, jag som du, och arbetar i trädgården som en dagsverkare, och som min hustru delar mina åsikter i uppfostringsväg, så hafva vi uppfostrat alla våra barn till arbetsfolk.»

Räck fram dina händer och visa farbror innersidan, Elin!»

»Jag tycker det är så roligt att kunna sköta hvad som helst, så jag inte behöver söka plats som sällskapsdam en gång,» sade Elin. »Då tar jag mig hellre pigtjänst.»

»Jag har uppfostrat mina barn på samma vis,» yttrade prostens gamle vän. »Jag vill hafva sunda naturmänniskor af dem. Societetsmänniskor, som lefva ett onaturligt salongslif, finns det alldeles för godt om. Jag tål hvarken luggar eller solfjädrar.»

»Hvad du är dig lik, Göran!»

»Hoppas det, fast icke alldeles sådan gåpåare som förr i världen. Du vet, jag sade alltid, att grefve Torsten Rudenschöld var en framsynt man i sina ståndscirkulationer, ja, han var en Tolstoy i mycket, såsom du och jag i mindre grad äro det. För att hjälpa upp mänskligheten till sundt blod och friska krafter fordras att vi alla blifva arbetare. Man påstår, att gymnastik skall vara ett surrogat för kroppsarbetet, men jag afskyr surrogater. — Min yngsta dotter hade en skolkamrat, som blef sjuk af läxläsning och inneliv. Vi togo henne med ut till vårt landställe och jag lät henne arbeta ute tillsammans med mina barn. När hon kom hem, var hon alldeles frisk — hon hade glömt sin hårtång hemma hos sitt, men jag tror ej, hon förnedrar sig till att begagna den mera.»

»Nå, men dina söner? Min äldste studerar medicin. Min yngste här skall ägna sig åt jordbruket.»

»De äro arbetare bägge.»

»Ja, det är ju sant, jag minns, att jag läst, att de tagit ingenjörsexamen.»

»Med utmärkta betyg, bägge två. Den äldre är långt ute i Södra Amerika och har anställning som öfveringenjör vid en järnvägsbyggnad. Den andre är i Belgien. De ha det nöjet att få röra sig bägge två.»

Vännen Göran hade slutit Elin's händer i sina. »Ja, du, din far och jag, vi äro Tolstoy's medarbetare, men inte i allt,» sade han.

»Nej, jag håller på den personliga odödligheten och på hufvudpunkterna i vår kristna lära,» sade prosten. »Om odödligheten ej är annat än *lifvet* i mänskligheten, då — nej, på det området vill jag inte gifva mig in. Men Tolstoy är stor i alla fall, genom sin gränslösa själfupoffring.»

»Ja,» sade prostinnan. »Om jag önskar se någon storhet i denna värld, så är det honom.» Och Elin och hennes bror instämde.

»Se honom bryr jag mig ej om,» sade vännen, »men jag erkänner, att han är en af de utomordentligaste människor i världshistorien.»

Anna A.

Iduns läkarartiklar.

(Eftertryck förbjudes.)

VII.

Några ord om uppfödandet af barn under första lefnadsåret.

Af

Med. doktor *Carl Flensburg.*

Att rätt uppföda, fostra och vårda det nyfödda barnet kan med rätta sägas vara alldeles detsamma som att lägga första grunden till

barnets blifvande hälsa och välfärd; en noggrann och riktig kännedom om dessa ting måste därför vara af allra största intresse särskildt för dem af Iduns läsarinnor, åt hvilkas omsorger det uppväxande släktets vård och uppfostran äro anförtrödda.

Jag behöfver här ej särskildt nämna, att det uppfödningssätt, naturen själf anvisat, naturligtvis är det, som i allra första hand bör ifrågakomma; ingen näring kan på något sätt vara jämförlig med den, naturen själf bjuder, d. v. s. modersmjölken. Väl vet jag, att detta sätt att uppföda barn ingalunda alltid blifvit till sitt fulla värde uppskattadt, och att man ej minst i våra dagar, då det artificiella uppfödningssättet genom förbättrade metoder vunnit en så betydande utveckling, ej så sällan får höra, att s. k. flaskbarn blifva minst lika kraftiga, ja stundom t. o. m. frodigare än dibarnen; det vana ögat, som är i tillfälle att se och följa många på olika sätt uppfödda barn och således kan se saken mera i stort, utan att förvillas af de undantagsfall, som här liksom öfverallt annars kunna förekomma, ser bäst och tydligast alla de brister, hvilka den artificiella uppfödningssättet för i sitt släp-tåg. Utrymmet tillåter mig icke att här närmare ingå i detalj; jag vill emellertid ej lämna dessa viktiga saker alldeles åsido, utan påpeka några af det artificiella uppfödningssättets mest i ögonen fallande brister.

Bland de olika sjukdomar, som uppträda under första lefnadsåret, äro rubbningar i matsmältningsorganen utan ringaste tvifvel de allra vanligast förekommande. Hur gestaltar sig nu förekomsten och antalet af dessa sjukdomar hos dibarnet och hos det med kommjolk uppfödda? Att äfven dibarnet stundom kan lida af koliksmärtor och oregelbundna afföringar, är en för hvarje moder välkänd sak, men dessa rubbningar från tarmkanalen äro både ofantligt mycket sällsyntare och i allmänhet vida lindrigare hos dibarnen än hos de s. k. flaskbarnen. Orsaken härtill är lätt att fatta; under det de förra erhålla en fullt naturenlig föda, få de senare nöja sig med en med konst tillredd näring, hvilken, den må vara än så omsorgsfullt tillblandad, dock alltid blir jämförelsevis svårsmält och mindre lätt tillgänglig för det späda barnets mag- och tarmsafter. Det artificiellt uppfödda barnet är således mycket snarare och lättare utsatt för ojämna, jäsende afföringar och långvariga diarréer, med ett ord för den kroniska tarmkatarren, ett för det späda barnet som för den fullvuxne ingalunda ofarligt lidande, om det ej i tid beaktas.

En af den kroniska tarmkatarrens vanligaste följder hos det späda barnet är en annan under första lefnadsåren ingalunda ovanlig sjukdom, den s. k. engelska sjukan eller rachitis, hvilken utgör föremål för så många mödrars oro och förskräckelse. Af hvad som ofvan blifvit sagdt förstår man lätt, hvarför denna sjukdom uppträder i ojämfoligt mycket högre procent hos med kommjolk uppfödda barn, under det dibarnen långt mindre äro utsatta för detta lidande med alla dess växlande följder. Det faller således af sig själf, att bästa sättet att förekomma och undvika denna sjukdom är att barnet uppfödes med modersmjölken eller med di af en lämplig amma. Att fruktan för den s. k. engelska sjukan i många fall är mycket öfverdrifven, och att allmänheten mycket ofta därtill hänför sjukdomar, som därmed icke hafva det ringaste att skaffa, utan äro yttringar af andra, ofta vida farligare lidanden, särskildt tuberkulosen, detta vill jag ingalunda förneka, liksom jag ej kan underlåta att här omnämna,

att de lindrigare formerna af engelska sjukan äro att betrakta som ett ganska ofarligt lidande, som under barnets vidare utveckling går till fullständig hälsa utan några som helst menliga följder för framtiden. De allvarigare formerna af denna mångomtalade sjukdom äro emellertid med rätta ansedda som ett ganska allvarsamt ondt, och många sjukdomar i benbyggnaden, såsom missbildning af bröstkorgen, krökta underben, plattfötter, förträngda bäcken m. m. kunna för all framtid kvarstå som följder af en i späda barnåren genomgången rachitis.

En annan sjukdom, för hvilken flaskbarnen särskildt äro utsatta, men hvilken nästan aldrig drabbar dibarnen, är den mördande barnkole- ran, hvilken särskildt sommartiden och i våra större städer årligen borttrycker massor af späda lif. Många andra exempel skulle för öfrigt kunna anföras på det skydd mot sjukdomar, som modersmjölken lämnar det späda barnet, men det anförda må vara nog.

Hvad ofvan blifvit yttradt visar till fullo, att den bästa gäfva, som kan skänkas det nyfödda barnet, är att bereda det den mest naturenliga föda d. v. s. modersmjölken, och den moder, som af fruktan för digifningens mödor undandrager sig denna moderskapets första och käraste plikt, påtager sig ett stort och stundom olycksbringande ansvar. Är modren af bristande mjölk tillgång eller sjukdom oförmögen att själf gifva di, bör hon, så vidt hennes ekonomiska förhållanden det tillåta, aldrig tveka att skaffa barnet en lämplig amma och sålunda undvika olägenheterna af en artificiell uppfödning. Att dessa i betydande grad kunna minskas, om modren blott delvis kan amma sitt barn eller ensam kan föda det under de 2 å 3 första lefnadsåren, har erfarenheten länge visat.

Är det emellertid af en eller annan anledning omöjligt att undvika uppfödandet på artificiell väg d. v. s. med kommjolk, måste man nogsamt tillse, att de olägenheter, hvilka, som ofvan är visadt, vidlåda detta uppfödningssätt, i möjligaste mån aflägnas och förminskas. För att vinna detta mål måste tydligen kommjölken bibringas en sammansättning, hvilken så vidt möjligt är liknar kvinnomjölken; för att emellertid rätt kunna förstå dessa saker är det oundgängligt nödvändigt att känna de båda mjölksorternas olika halt af närande beståndsdelar, hvilka här nedan må anföras.

	Kvinnomjolk	Kommjolk
	100 delar hålla:	
Vatten	89 delar	87 delar
Ägghviteämnen	1,7 »	3,6 »
Fett	3 »	3,7 »
Mjölksocker	6 »	5 »
Salter	0,3 »	0,7 »

Kvinnomjölken visar sig alltså fattigare på ägghviteämnen, men i stället rikare på mjölksocker än kommjölken, då däremot fetthalten är något så när lika hos dem båda. Huru skola vi nu tillblanda kommjölken för att gifva densamma en med kvinnomjölken öfverensstämmande sammansättning? Att få den bristande sockerhalten i kommjölken ersatt är naturligtvis den enklaste sak i världen, då vi härför blott behöfva genom lämplig tillsats af socker (vanligt rösocker eller helst mjölksocker) täcka den brist som förefinnes. Vida svarare faller sig saken, när det blir fråga om att få öfverensstämmelse mellan de öfriga beståndsdelarne.

(Forts. o. slut i nästa n:r.)

Axplockning ur julkärfven.

Ar de många läsvärda skrifter, som inkommo till jultäffingen, men ej kunde prisbelönas, ha vi nu, så som vi ämnade, verkställt en liten »axplockning» — ett korn här, ett annat där! Ännu mycket kunde nog finnas att tillvarataga, men tid och utrymme medgifva ej mera. Må därför de tankefrön, som till äfventyrs ligga gömda i följande utdrag, falla väl till i vänliga hjärtans jordmån.

Fira »Lusse».

»Luciadagen» den 13 december, eller rättare Lucianatten, firas mångenstädes i svenska bygder som en julens förelöpare, en »lill-jul» med munterhet och glam. De flesta stockholmare fästa sig ej vid denna dag. Andra tänka väl på den, men tycka det är för mycket besvär att fira den midt i julstök. Detta firande bör dock kunna försiggå med så ringa besvär, att man gärna, för ungdomens skull, underkastar sig det. Det hör dessutom till julstämningen, så, om det finnes ungdom i familjen, låt dem fira Lucianatten, om de själfva hafva håg, men med löfte att detta skall vara det enda nattvak för julklapparnes skull.

På kvällen vid 8-tiden samlas de unga deltagerskorna med sina stora arbeten, som de skola hinna »så rysligt mycket på under en hel natt». Efter en enkel tesupé börjas syarbetet, under muntert samspråk, eller kanske någon föreläser ur en intressant bok. Vin, vatten, konfekt, stekta äpplen, kaffe, som de själfva få koka på fotogenkök, samt bröd utgöra deras förråd för natten. När sömnen tyckes vilja öfverrumpla dem, sättes kaffepannan på, och få de då rättighet att purra de öfriga familjemedlemmarna, som ej deltaga i Lusse-firandet, och bjuda dem på kaffe midt i natten, står munterheten högt i tak. Kanske det ej blir så mycket arbete af, men roligt hafva de, och äfven om de skulle vara rysligt sömniga dagen därpå, finna de sig så gärna däri. Det är ju bara jul en gång om året.

Gamla Greta.

Barnens eget julbak.

När man bakar till jul, glöm då ej att låta de unga ha sitt eget, riktigt sitt eget lilla julbak för gran och julbord. Huru glädja de sig ej häråt! Många dagar förut ritas modeller till julbollar, tappar, grisar, hundar, hästar, lejon, ja t. o. m. elefanter, för att ej tala om julgubbar med granar på axeln och gummor med korgar på armen. Och hvilken glädje sedan att ha sin egen deg, sin egen kafvel och sitt eget bakbord! Se hela barnskaran i en klunga med tindrade ögon, ifriga och beskäftiga — stora syster, som kafar ut, store bror som skär ut »odjuren» efter pappersmönster med spore eller pennknif och lilla syster som får pensla konstverken med äggvisp, under det lille bror fått förtroendet att beströ dem med kulört pärlsocker! —

Förunderligt nog bli ej de bakade föremålen så talrika, som man kunnat förmoda, ty degen är märkvärdigt god att »smaka» på för de små artisterna.

Och hvilken förtjusning, då alltsammans är gräddadt och man får binda silfvertrådar om för upphängandet på julgranen. Ock så välkommet, då ett eller annat benbrott bland de bakade föremålen föranleder ett samfällt beslut att »dela det» med samma.

Solveig.

Vörtbröd och julsinka.

Brödbakning är nog i allmänhet så känd att någon beskrifning öfver de vanliga sorterna ej kräves, men ett särskildt julbröd är ju hos oss vörtbrödet, och som detta ofta kan vara kinkigt nog, följer härmed en länge pröfvad beskrifning:

4 liter ölvört kokas tillsammans till 2½ liters rymd, däruti arbetas, varmt eller kallt, så mycket finsiktadt värmadt rågmjöl som till en stadig deg. Då densamma är väl arbetad, tillsättes 3 deciliter ljun mjölk, i hvilken röres något mjöl samt 15 centiliter jäst, och ställes att jäsa. — Då degen börjar jäsa, uppkokas 6½ decitr sirup med 3 decitr finskurna pomeransskal, 2 matske-

dar krossade fenkol, 1 dito anis, 1 tesked stött ingefära och 1 dito kryddpeppar. Sirupen ställes att svalna, och man lägger däruti 2 hektogram smör att upplösas, 3 decitr mjölk ljunmas, mjöl iröres och 15 eller 20 centlr jäst, allt efter som degen förut jäst upp. Nu arbetas alltsammans väl, den afsvalnade sirupen och jästen tillsättes, hvarpå degen åter öfvertäckes, tills den synes väl uppjäst, då den utbakas i långa »kusar», som åter få jäsa, öfverstrykas med ägg och insättes i en grundvarm, men ej för het ugn att gräddas. De tåla omkring en timme i ugnen.

Vid inköp af julsinken bör man noga tillse, att svålen är tunn och benen fina; den lämpligaste vikten är omkring 5 à 6 kilogram. Skin-kan gnides väl med salt och ingefära samt får ligga därmed 1 à 2 dagar. Kokas därefter utan vattning tills svålen lossnar, då den varsamt afdrages. På späcket lägges ett stycke rent linne, som tager till sig det upplösta fett. Man sammanvispar nu 1 ägghvita, 1 sked brynt socker och 1 sked fransk senap samt bestryker därmed späcksidan och beströr den med litet fint rifvebröd. Därpå sättes den några minuter i het ugn för att glaceras.

E.

Glöm ej Bethlehemsstjärnan i julträdet!

Många sätt finnas att pryda det kära julträdet, men hvilket man väljer, är det både vackert och symboliskt riktigt att i trädets topp fästa en gyllene stjärna.

»Stjärnan från Bethlehem

Leder ej bort — men hem —

Barnen och herdarna

Följa den gärna —

Bethlehems stjärna!» —

Den höjer tanken öfvan de synliga tingen och bereder sålunda sinnet för högtidens firande.

E.

»Snögranen» och »Blomstergranen».

Mångfaldiga sätt gifvas förvisso att smycka julens träd, men jag vill här särskildt framhålla ett par, som äro särdeles vackra och tilltalande.

Det ena är »snögranen». Grenarna beläggas med fin kardad bomull, öfverströs med diamantpulver. Små kottar, öfverstrukna med gummilösning och doppade i samma pulver, upphängas. Därefter tager man s. k. »englahår», en slags glänsande metalltrådar, som finnas i handeln, klipper en gång itu en sådan härflva, så att trådarna få sin längd, förenar flere sådana härflvor och sammanbinder dem uppe i granen under stjärnan och låter dem sedan falla fritt ned öfver grenarna. Till denna beklädnad användas endast hvita ljus.

Den andra kallar jag: »blomstergranen». Idéen till densamma uppstod vid en vandring i en af norra Italiens tjugusende trädgårdar: »Giardino Giusti» i Verona. Röda, rosa, hvita och gula slingerrosor blandade nämligen där sin färglek med cypressens allvarliga grönska på ett tjugusende sätt. Det är ej så svårt att åstadkomma en julgran, som gör samma intryck. Alla de fina färger i silkespapper, som stå oss till buds, möjliggöra efterbildningar, och pappersrosor äro ej svåra att tillverka.

För den öföfvade vill jag härmed försöka beskrifva det så godt sig göra låter. Man klipper en pappersremsa efter arkets längd af omkring 6 centimeters bredd, afsmalnar densamma 1 à 2 ctmtr åt ena sidan och viker densamma till ett rosenblads bredd, afrundar densamma i öfverkanten och vecklar så upp remsan igen; med en trubbig knif drages en linie efter bladets kant och med en fingerborg eller annat kupigt instrument tryckes en fördjupning i detsamma, allt mot handens insida. Därpå rullas papperet lätt och luftigt samman, med den smalaste sidan inåt, hoptryckes och sammandrages nedtill, genomstinges med en nål och i hålet efter densamma införes en fin ståltråd, som sammanböjes och därigenom håller rosen samman — på samma gång som den bildar stjälk. Är man noggrann vid tillverkningen, så lindas denna med grönt silkespapper och några mosskvistar fästas med gummi kring rosen, men effekten blir i granen lika stor utan detta. Rosorna bindas nu tillsammans med ett fint mörkt snöre eller en grof tråd, på passande afstånd från hvarandra, upphängas så i granen i smakfulla böjningar och klungor. Äfven kunna lösa blommor fästas med sin ståltråd vid grenarna. Ljus i samma färg som rosorna isättes rikligt, och det hela bildar en förtjusande tafla, bestrålad af stjärnan från grantoppen.

E.

Jullektyr i fattigmanshemmet.

Då jag på julaftonens morgon sorterar de gåfvor, som skola afgå till mina fattiga, och de delar af matförrådet, jag anslagit åt dem, plägar jag ej glömma en omständighet, hvilken jag vill lägga alla vänliga läsarinor på hjärtat. Något, som jag nämligen märkt blir i hög grad välkommet, är om någon lektyr till helgen förrirar sig till de ringa kojorna. Jag plägar därför alltid söka rätt på något utläst, af mindre värde för en själf, men af dess större för dem, som sällan få något att vederkvicka sin själf med. Gamla jultidningar, några ströskrifter och dylikt afstår man gärna, då man därigenom kan bereda ett nöje. Hos hvarje människa ligger nedlagd en längtan efter vederkvickelse, ej blott till kroppen, utan äfven till själen, och då vi söka bereda våra mindre väl lottade medmänniskor den förra, hvarför försumma vi den senare och ej minst viktiga? Underlåten därför icke vid stundande helg att öfverstå »jultrafven», som sändes till torpstugan, lägga en bok, illustrerad tidning eller dylikt.

Thorselä

När »julkakan» brytes.

»Dopparedagen» är inne, och dopningen i grytan skall försiggå enligt gammal god plägsed. I ordnade led tågar familjen parvis ut i det i dag särskildt inbjudande köket med sitt prydligt dukade bord å hvars midt tronar en — *hård kaka bröd*, omgifven af finare brödsorter, smör, korf, sylta, salt kött, ost, smörbakelser och ölflaskor m. m. Husfadern tager nu den hårda »kakan», bryter den i lika så många delar som antalet af hans »husfolk», gifver åt hvar och en sin del med orden »God jul», riktade till hvar och en särskildt. Härefter försiggår dopningen och brödet förtäres.

Denna julsed kan blifva en gripande akt, beroende på det sätt hvarpå brödet utdelas. Det är en kärleksmåltid, där husfadern påbjuder enighet, frid och kärlek för den väntade julglädjen, och de som mottaga brödet liksom förpanta sig till uppfyllandet af detta påbud och ikläda sig därigenom ett visst ansvar för högtidens värdiga firande, hvilket alldeles icke utsluter den yrande barnaglädjen, som är ett af julens förnämsta privilegier.

Dorothe.

Julmusik.

Sedan familjens medlemmar samlats och granen tändts, delar ett godt husbondefolk gärna denna stund af festligheten med sina tjänare, hvilka utan tveifvel djupt värdera detta bevis på tillmötesgående och broderskap i Hans kärlek, hvars högtid fräs, och en liten musikalisk prestation bidrager då mycket till stämningens höjande, om det ock endast är en enkel julsalm, i hvilken af-sjungande alla deltaga. I de hem, där musik odlas och barnen äfven kunna deltaga i sången, rekommenderas »Bethlehems-stjärnan», dikt af Viktor Rydberg med musik af A. T., hvilken återfinnes i andra häftet af de älskliga barnsångerna: »Sjung med oss mamma». — De späda stämmorna, understödda af pappas bas och mammas ackompanjement och möjligen sekundering, klinga härligt och stämmningsfullt i den lilla kretsen.

E.

Julklappar och barnasinne.

Ett helt kapitel vore att skriva just om julklapparna, de kära oskyldiga klapparna, som förvillat sig så långt från sin ursprungliga mening att utgöra en sinnebild i smått af Guds stora julgåfva till världen, att de på många håll blifvit ett tvång och en börda.

Hur ofta hör man icke den sucken: hvad skall jag ge den eller den i julklapp, *hon har ju allting*, omöjligt att hitta på något som hon behöfver! Eller: jag skulle inte alls ha råd att ge några julklappar i år, men — Och det finns alltid skäl, främst det, att man gärna vill ge igen, där man hoppas att få. Och så går man ut att köpa något på måfå, söker, väljer, hänger på julutställningar, tills man är trött och utledsen, slutar med att köpa öfver sina tillgångar, något dumt och öfverflödigt, och känner sig missnöjd med hela julen. Det har hänt både mig och andra.

Och i många hem sitta sedan gamla människor och plocka utan vidare hemlighetsmakeri ur en korg det ena paketet efter det andra med högtidlig utanskrift. Det har blifvit sed att man ger hvarann präktiga presenter om julen, och man märker kanske icke, att själfviskhet och preten-

tioner ha smugit sig med i den ursprungliga välmeningen. Man tackar hvarandra för de vackra, nyttiga sakerna, men hvar är julens barnaande? Skall *han* icke vara med vid »barnens fest»? Skall du icke i kväll glömma de nyttiga beräkningarna och gifva, gifva med fulla händer, som julen lär, men *helst* där glädjen blir störst. Fatiga, glädjelösa hem finnas många, och barn äro lätta att tillfredsställa.

Har du gifvit akt, hur små barn taga emot sina julgåfvor? Det är ganska lärörikt för de stora. Mostrar, fastrar och onklar ha köpt en mängd dyra, vackra leksaker med invecklad mekanik eller grann utstyrsel. De små riva dem ut ur papperet, förstå dem icke, kasta sig öfver ett nytt paket. Jag såg en gång en liten 2-års tös, som gjorde så. Då kom där fram ur ett paket med mycket lack och barnstil på utan-skriften ett litet badkar af bleck och en porslinsdocka utan kläder; alltsammans hade kanske kostat 25 öre. Men *det* var något, som lillan förstod sig på; hon grep sig strax an med att bada porslinsbarnet, gifva det kall dusch och torka det i sin lilla näsduk för att strax åter börja bada igen. Och därmed höll den lilla mamman på nästan hela julaftonen, obekymrad om alla de fina leksaker, som fortsättningsvis kommo i dagen.

T.

Bort med julgranslotterierna!

Då jul- och julfirande äro på tal, vill jag inlägga en varning mot de nu så brukliga julgranslotterierna, vid hvilka mer eller mindre dyrbara föremål och leksaker bortlottas. Jag har nämligen lagt märke till, att barnen före lottdragningen se febrila, förströdda och vinningslystna ut, och kanske efteråt, om vinsterna ej varit så värdefulla, som de blifvit vana vid i hem med bättre råd att köpa dyrbara vinster, visa de sig missbelättna och trumpna. Sammaledes om den ena vunnit en vackrare sak än den andra. Sömliga förklara med barnets uppriktighet, att de ej hafva så roligt här hos tant A. som hos tant B., där de vunno mycket vackrare saker. Sålunda blir *det*, som var afsedt att förhöja nöjet för dem, istället ett moln på glädjehimlen, och det fastän tant A. kanske lagt sig mycket mera vinn om att roa sina små gäster än tant B. och själf anfört deras lekar.

Det vore därför önskligt, att hvarje mamma, hur god råd hon än har att köpa praktiska vinster, uppmärksammade detta lilla råd och från sina barnfester bannlyste ett nöje, som mera skadar barnets sinne, än hvad som kan ersättas af de korta timmarnes fröjd. Äfven »godsakerna» böra ur granen nedtagas och utdelas af de äldre, hvarvid man lätt kan se till, att hvar del blir så lika som möjligt.

Gamla Greta.

Konsten att leka.

Våra harmlösa sällskapslekar hålla på att dö ut, men borde sannerligen icke få det. På julbjudningarna under pauserna mellan ringdanserna, lämpar sig utmärkt att göra dessa gamla hederliga sitlekar, såsom »Låna eld», »Franska klubben», »Rimleken», »Utgifva skvallertidning», »Skicka ut rykten», »Resa till månen», »Sitta på understol», »Sälja väf», »Mor skicka mighit med en penning», »Passera graderna», »Borttappadt och upphittadt», »Gissa ut en mening», »Likheter och olikheter», »Taflor och deviser», »Lägga karaktärer» m. m. m. Nu för tiden ser man ofta ungdomen rynka på näsan, då man föreslår att göra lekar, men i mina unga dagar ansåg man det som ett stort nöje. Kanske bevisar det, att vårt uppväxande släkte är blasé, eller ock *kunna* de ej konsten att leka.

Ja, mina kära ungdomar, det är ock en konst. Därför, I mammor, pappor och tanter, deltag i jul i de ungas förströelser, sätten lif i leken (liksom I eljes sätten fart i arbetet). Bara de komma i gång, skola de ej sakna intresse och nöjet skall ej utebli — ja, säkert skola våra ungdomar önska, att som det står i visan, »julen räcka skall till påska».

Thorselia.

Sen till, att *Idun* och *Iduns Modetidning* finnas hos alla edra bekanta!

Väfnad som hemslöjd.

Det är icke allenast i min skånska hembygd, som väfnads-slöjden i hemmen höll på att gå förlorad och nu genom några intresserade kvinnors tillskyndan blifvit återupplifvad. Det har varit på flere ställen i vårt land som mormödrarna, hvilka nu voro för gamla att sköta väfstolen, visserligen förstodo sig på konsten i fråga, men påverkade af tidens smak för fabriksalster, hade försummat att lära sina döttrar densamma. Följden här af har varit, att den uppväxande ungdomen i detta fall icke haft något att lära af sina mödrar.

Faran var sålunda stor. En generation till och den vackra väfnadskonsten *som hemslöjd* hade måhända helt och hållet gått förlorad. Lyckligtvis blef detta icke fallet. Äran af räddningen tillkommer i främsta rummet föreningen Handarbetets vänner. Men vid sidan af nämnda förening har en mängd enskilda personer verkat för väfnadskonstens återupplifvande i vårt land, af hvilka personer Idun nyss framhållit en, fröken Collin. Ett annat strå till stacken har nu förts genom ett litet, men värdefullt arbete, kalladt: »*Väfbok, innehållande råd och undervisning i enklare väfnader samt repetitionskurs af skånska allmogeväfnader*», utgifven af Ch. R—y, en signatur under hvilken döljer sig grefvinnan Charlotte Posse, född Ramsay, i Karlskrona.

Denna väfbok, som kan erhållas genom Gleerupska universitetsbokhandeln i Lund, är både lättfattlig och innehållsrik till det billiga priset af 1 krona.

Författarinnan har, utom i Skåne, äfven gjort sin skörd af gamla väfnadsmönster i Småland och Östergötland. Hon har med stor omsorg hopsamlat så mycket som möjligt af det gamla, som rörande väfnadskonsten var förvaradt i minnet eller uti gamla anteckningar. Boken kan därför blifva till verkligt gagn för dem, hvilka önska att den kvinnliga hemslöjden, denna för folkets ekonomiska utkomst så viktiga binäring, åter måtte komma till heders i vårt land.

Hulda Lundin.

Det skönas betydelse.

En serie uppsatser för Idun, bearbetade efter utländsk källa af H. F.

VI.

Personlig skönhet.

Dess odlande är en annan tillämpning af det sköna för ett särskildt ändamål, som i synnerhet är kvinnans sak, och som icke rätteligen hör missaktas. Kanske någon af mina unga läsarinor förvånar sig öfver ett sådant uttryck som »odlandet af personlig skönhet». De hafva kanske vant sig vid att tänka, att den ena födes vacker, den andra motsatsen, och att i båda fallen naturen vore helt och hållet ansvarig, och att ingenting vidare återstode att göra. Jag anser denna uppfattning vara lika inskränkt, som om vi skulle påstå, att eftersom de små barnen födas okunniga, ingenting mer vore att göra.

Ehuru teoretiskt betvifladt och förnekadt, visa vi oss vanligtvis tro på önskvärdheten af personlig skönhet. »Skönheten är förrädisk, är en snara,» säga moralisterna; men hvilken

vacker kvinna värderar icke öppet eller i hemlighet sin skönhet som sitt stora, om icke största privilegium och medel till lycka? Det ligger ett grand af sanning i satiren om den japanska hjältinnan, som i sin själfbeundran utropar: »Naturen fröjdar sig öfver sin skönhet. Jag är ett barn af naturen och tager efter min moder!» Hvem af oss, icke så utrustad, skulle vägra att taga emot denna gåfva på grund af dess frestelser? Och vi skulle göra fullkomligt rätt i att mottaga gåfvan och risken med den. Vare det långt ifrån mig att vilja underskatta hjärtats och själens höga egenskaper, men jag anser likväl, att kvinnans skönhet alls icke är hennes obetydligaste gåfva. Den fröjdar hvar den kommer; den behöfver ingen förespråkare af ord eller handling; den har en universel trollmakt; icke blott lägre naturer stå under dess inflytande, utan äfven goda och begåfvade; den har kraftigare än någon annan form af det sköna inverkat på fantasien; från evärdeliga tider har den ansetts värd att lefva, strida och dö för. Den grekiska modren brukade bedja till Zeus, att hennes barn framför allt måtte blifva vackert. Grekerna trodde, att kroppslig skönhet var ett särskildt tecken till gudarnes ynnest. Under asketismens tidehvarf upphöjdes själen på kroppens bekostnad; allt fysiskt behag och njutning ansågs syndiga. Renaissancen medförde en sundare åskådning, och nu förefaller det nästan som om en annan reaktion inträdt och vi vore i fara att odla intelligensen med uteslutande af den yttre personen. I synnerhet kvinnor, som förläskat sig i sina nya rättigheter till uppfostran och utsikter till vidsträcktare verksamhet, behöfva påminnas om sina gamla privilegier.

All ära åt den klara intelligensen och rena själen! Men dessa hedras sannerligen icke genom att försumma och nedsätta kroppsligt behag, med dess förädlande och höjande inflytande. Och vi känna alla detta inflytande; en oförvillad instinkt hyllar dess makt. Det återstår oss icke att ignorera eller förneka den, men att uppmäta den, afgöra hur långt den får sträcka sig och använda den till det bästa bruk.

Om vi värdera en enkel blomma för dess skönhet såsom en återspeglung af skaparens kärlek, huru mycket mer måste vi värdera skönheten i människans anlete och skapnad såsom den högsta typen af yttre skönhet? »Till Eva,» sade mahomedanerna, »gaf Gud två tredjedelar af all skönhet.»

Kärleken är här, såsom öfverallt, lifvets lag. Vi komma på villovägar i detta fall, såsom i alla, genom själfviskhet. Vi få icke värdera vår gåfva för det nöje, den lycka, de tillfällen den förskaffar oss själfva blott. Vi måste glädja oss åt det nöje den sprider omkring sig, med en uppriktig glädje, fri från den personliga fåfångans tvång. Vi måste helga den, bruka den ödmjukt och alltid komma ihåg, att den är ett pund mer att aflägga räkenskap för.

Det finns tyvärr sorgliga exempel på det själfviska, förnedrande sätt, hvarpå skönhetens ädla gåfva kan brukas, så att den rent af blir till förbannelse i stället för välsignelse. Detta bevisar dock dess verkliga värde, ty ju högre en sak är, dess förskräckligare kan den missbrukas.

Låt oss nu se till i hvad mån vi kunna odla ett behagligt yttre. Mycket få äro riktigt vackra och mycket få riktigt fula; hela det omtvistade territoriet, som ligger emellan dessa båda ytterligheter, kan tagas i beslag genom förståndigt bemödande. Jag önskar att alla kvinnor ville betrakta ett sådant bemödande såsom en naturlig och bjudande plikt. Hvem som helst, som icke ägnat frågan någon upp-

Juvelerare
K. ANDERSON
1 Jakobstorg 1

Ringar,
Broscher,

Armband,
Kedjearmband,

Kedjor,
Nålar,

Silfverarbeten,
Bordsilfver.

Modernast!
Solidast!
Billigast!

Bref besvaras omgående.

märksamhet, skall bli förvånad öfver att finna, hvilken oerhörd skillnad, kanske ibland hela skillnaden mellan att vara ful och se bra ut, ligger i den uppmärksamhet, som ägnas hälsan, sättet och klädseln. När allt kommer omkring, är skönhet aldrig en bestämd egenskap. Den beror så mycket på det växlande sjäslifvet, på uttrycket, på infattningen och en oändlig massa saker, hvaraf den underkastas förändringar.

Kroppen är sjäslens klädnad, en klädnad som ibland uppbares med så mycket ledigt behag och ibland med så mycken ängslig tafatthet. Vid hälsofrågan behöfver jag ej uppehålla mig, ty den gör sig dagligen mera gällande och förfäktas af bättre krafter än mina och på allvarigare grunder än den, som rör fysisk skönhet.

Klädseln upptager mycket af vår tid och våra omsorger och det med rätta; skada blott att det så ofta är bortkastadt, att döma af resultatet. Orsaken hvarför så många misslyckas i att kläda sig väl, beror antingen på likgiltighet, brist på artistisk känsla eller ett blindt efterhärmande af andra människor. De som verkligen bry sig därom, bemöda sig förgäfvos om att se så bra ut som möjligt, så länge de hafva den föreställningen, att alla måste kläda sig lika, hvilket motsäges af naturen, som ej gjort två kvinnor lika. Fruntimmer äro så rysligt rädda för att vara »egna». Likväl påstås det, att »fulhetens hemlighet består ej i oregelbundenheten, utan i att vara ointressant.» Må hvarje kvinna studera sin egen stil, sin hy, sina fördelaktiga sidor och modigt skapa den dräkt, som framhåller det bästa och gör det sämsta i hennes ytre mindre synligt. Att blindt följa modet öfverlämnar oss åt godtycket af de orakel, sömmerskorna, som vi lyda i stället för att leda, med de sämsta resultat för så väl våra portmonnärer som vårt utseende!

En del kvinnor, som ej äro fåfänga, tycka, att ju mindre tid och tanke de ägna åt denna sak, dess bättre. De sätta på sig hvad som helst, som händelsevis kommer i deras väg, förutsatt att det är nyttigt och anständigt, och äro fullkomligt likgiltiga för sitt utseende ur estetisk synpunkt. Jag anser det icke såsom en förtjänst, utan som ett fel att vara likgiltig för det intryck, vi göra på ögat.

Men dessa utgöra i alla fall undantag. De flesta kvinnor bry sig nog om, hur de se ut; det är oftare okunnighet än likgiltighet, som åstadkommer sådana bedröfliga resultat, som man ofta får se. Den instinktmässiga känslan för det rätta plagget, den rätta formen och färgen är icke så allmän, men jag är öfvertygad om, att denna känsla, som vi benämna god smak, kan förvärfvas, där den icke är medfödd. Vi kunna lära af naturen och af konstnärerna och af dem, hvilkas dräkt alltid är harmonisk och behaglig, orsakerna till vissa effekter och sammansättningar. Reformen har börjat; det är icke på långt när så svårt nu som för en del år sedan att bära en klädning, som är ändamålsenlig och vacker, utan att vara i ögonen fallande. Men mycket återstår att göra. Våra kvinnor behöfva att väl uppodla en artistisk blick och frigöra sig från sina sömmerskors tyranni.

Två gyllne regler gälla för klädseln, såväl som för arrangerandet af våra hem. Äfven här är konsten i nyttans tjänst. Ingen klädning kan vara bra, som ej är fullkomligt lämpad efter den, som bär den, och efter sitt ändamål. Dess skönhet och behag måste naturligt härflyta af dess lämplighet. Imitationer och meningslösa prydnader böra undvikas och material och arbete vara det bästa möjliga.

Sättet utgör en annan beståndsdel af fysisk

skönhet, som alltför mycket förbises. Dit räknar jag konsten att föra kroppen, att uppbara denna sjäslens klädnad till sin fördel. Det är icke en blott danslärarinnehållning jag skulle vilja rekommendera, men ett behag, medfödt eller förvärfvadt, i sättet att skicka sig, ett undvikande af allt, som är disgraciöst, oskönt och stötande, ett högt uppdrifvande af denna ömtåliga känslighet, som därigenom att den säras af hvarje disharmoni i det intryck andra göra, förstår att undvika framkallandet af dylika disharmonier, vare sig i utseende, gester eller stämman. Det angenäma intryck vi göra framkallas till stor del genom sann artighet. Den gammalmodiga definitionen: »Att vara artig är att säga och göra de vänligaste saker på det vänligaste sätt,» bringar denna egenskap mycket nära den kristna karaktärens skönaste dygder och förtjänar som sådan att ej ringaktas af någon sann kvinna.

Jag har sett personer, hvilkas sätt gjort ett liknande intryck som ett skönt ansikte, med samma förmåga att fröjda och vederkvicka oss. Men det måste kännetecknas af en sann skönhetskänsla. Det måste alltid visa själfbehärskning; vidare måste det besjålas af ett godt hjärta. Och det gifves intet förskönande medel, som kan mäta sig med önskan att sprida glädje i stället för obehag omkring sig.

Från Iduns läsekrets.

En protest mot »Höns gummans» erfarenheter.

Ifrig läsarinna af »Idun» och själf funderande på, hvad jag skall finna på för att förtjäna några hundra kronor årligen, har jag med stort intresse läst såväl »Biens» råd som senare »Höns gummans» erfarenheter. Jag måste tillstå, att »ett råd» mycket tilltalade mig, och att det gjorde mig ledsen, då en vän till mig, som fått Idun en dag tidigare än jag, kom och berättade, att nu stod där en artikel, som visade att »Biens» råd var ej ett godt dylikt, utan tvärtom. — Nyfiknare än vanligt började jag studera »Höns gummans» rön, men innan jag läst många rader förstod jag, att den artikeln ej skulle kunna rubba mina åsikter i hönsfrågan. Först och främst äro ju höns gummans erfarenheter 20 år gamla och således tämligen förlegade och otillämpliga nu, och dessutom beskrifves ju blott, huru en ovanligt opraktisk person går till väga vid ett företags startande, eller med andra ord huru man *icke* skall bära sig åt vid hönskötsel.

Icke kan väl någon tro, att man absolut behöfver välja ett f. d. lönkrögeri eller handelsbod till sin och hönsens fristad lika litet som ett så ödsligt liggande ställe, att man ej på nära håll har en handfast granne, som, om så skulle behövas, kan »fokka ut» såväl zigenarföljen som andra landsvägsriddare.

Är man så enfaldig, så kan då detta omöjligt läggas de stackars hönsen till last, för såvida man icke af umgänget med dessa befrädrade, men just icke begåfvade varelser tagit så djupt intryck, att till och med hjärnan lidit därpå, eller med andra ord blifvit »en riktig höns hjärna».

Att höns gumman ej bättre sett till höns huset, än att snön tryckte ned taket, visar en ovanlig brist på omtanke, men däremot alls ej olämpligheten af att anlägga hönseri, under förutsättning af ett klokt och beräknande tillvägagående. Den ringaste torpare på landet vet, att han höstetid måste tillse uthusen, så att de kunna motstå vinterns snö och stormar. Uppbyggandet af ett ändamålsenligt höns hus, hvarigenom ladugårdens apterande därtill undvikas, utgör för öfrigt en så ringa kostnad, att den ej bör kunna afskräcka någon.

Det enda rimliga i höns gummans artikel var frukthistorien, men den såväl som kyrkskjutsen har ju egentligen ej med hönseriet att göra, och det var dock detta som födkrok Biens artikel gällde i första rummet. — Hvar och en har ju sin smak, och det är möjligt att det finnes personer, som föredraga ett instängdt stadsrum, linnesöm och (o, höjd af kval!) strumpstoppning fram

för ett friluftslif som höns sköterska. Jag missunnar dem icke detta burlif, men är oviss, om vare sig hälsa eller portmonnä vinna därpå. — Emellertid må det räknas »höns gumman» till förtjänst, att hennes inlägg i lönefrågan är sådant, att det alls icke kan afskräcka en person med sundt omdöme från en dylik handtering, och att andra än de, som blifvit begåfvade med ofvanskrifna nödvändiga egenskap, ej böra slå sig på hönskötsel, det har höns gumman och hennes erfarenheter bäst visat.

—tz.

Ur notisboken.

Föreningen för beredande af lifränta åt tjänare har nu trädtt i verksamhet härstädes. Sekreteraren, som träffas hvarje tisdag kl. 1—3 e. m. nr 2 C Kungsträdgårdsgatan, 1 tr. upp öfver gården, tillhandagår med upplysningar samt afsänder på begäran program och stadgar.

Vi erinra, att medlemsafgiften är en gång för alla 3 kr., att insättningar, som böra ske progressivt efter tjänstetiden och alltid afse lifränta från 55 års ålder, göras i Ränte- och kapitalförsäkringsanstalten och att Fosterländska föreningen för hvarje 5 kronors insättning bidrager med ytterligare 1 kr. för tjänare, tillhörande Stockholm.

Fredrika-Bremer-Förbundets stipendiefonder. På grund af testamentariskt förordnande af framlidna fru Sophie Adlersparre, född Leijonhufvud, har till förbundet öfverlämnats ett kapital af kr 5,000 under benämning *Leijonhufvud-Adlersparreska stipendiefonden*. Afkastningen af nämnda fond skall inom vissa af testator bestämda släktled utgå som yrkes- eller studie stipendier åt kvinnliga medlemmar af släkterna Leijonhufvud och Adlersparre.

Till förbundets *Allmänna stipendiefond* har genom lokalkomitén i Södermanland öfverlämnats 4,050 kronor och genom lokalkomitén i Kristianstad 3,863 kronor med villkor att tillräknas respektive läns afdelningar af nämnda fond.

Max Nordau, Henrik Ibsen och kvinnofrågan var det omfångsrika ämnet för ett föredrag af major R. Schenström, som här om aftonen hölls i Musikiska akademien till förmån för föreningen »Sveriges framtid».

Gent emot Nordaus kritiska påstående om Ibsens diktning, att den är dunkel och att den framställer kvinnan i en allt för ljus dager i motsats mot mannen inlade talaren sin bestämda gensaga. Ibsens hela diktning går ut på att väcka de hos kvinnan slumrande krafterna och att framkalla den kvinnliga individualiteten. Talaren refererade flere af Ibsens arbeten, hvarvid på tal om Nora omnämndes, att hon lär vara så verklig, att hon ännu lefver i Köpenhamn efter att ha handlat som i Ibsens framställning. Med afseende på kvinnofrågan anslöt sig talaren till Ibsen: »Låt kvinnan få frihet, men äfven ansvar!»

Därefter följde en redogörelse för »Sveriges framtid» principer, flere gånger förr utvecklade i Idun, och en uppmaning ställdes till »alla renhjärtade kvinnor» att lämna kämparna för dem sina sympatier och sitt stöd.

Svenskt knyppingskonstverk till Rom. För medel, som insamlats inom några familjer i hufvudstaden (genom hrr Odhner, Hildebrand och Silfverstolpe) har från fröken Aurore Ingelotz' spetsaffär i Vadstena beställts en större altarduk, som i dagarne blifvit färdig att afsändas till sin bestämmelseort Rom, för att där pryda altaret i S:ta Birgittas kapell. Arbetet, ett det vackraste bevis på knyppingskonstens fortfarande höga ståndpunkt i Vadstena-orten, har utförts af en enda kvinna, Mathilda Andersson i Tollebäckens, Hagebyhögss socken, och har kräft omkring ett års trägen möda samt fordrat användande af 500 par knyppelpinnar.

Svenska kvinnoföreningens gåfvokomitè. Sedan gåfvokomitèen började sin verksamhet våren 1892 har den, dels genom att realisera öfverlämnade värdeföremål af allehanda slag, dels genom till densamma insända kontanta bidrag, insamlat i rundt tal 18,180 kr. som ställts till hufvudföreningen, Svenska kvinnoföreningens för fosterlandets försvar disposition. Såsom synes af ett tillkännagifvande å annat ställe i denna tidning, fortsätter komitèen sin verksamhet.

Teater och musik.

Kungl. operan gaf i torsdags f. v. konsert med biträde af hr *Franz Rummel*, dock egendomligt nog inför en ej alltför talrik, men dess mer tacksam publik. Den framstående konstnären utförde bl. a. Schumanns och Griegs a-moll-konserter, resp. op. 54 och 16, bägge betydande kompositioner i sitt slag; och här hade hr R. godt tillfälle att visa de bästa sidorna af sin konst: ett distinkt och klart spel, fulländadt i tekniskt hänseende och understödt af nobel och väl genomtänkt uppfattning af det spelade. Hofkapellets ackompanjemang till dessa båda mästars tonsättningar var under hr Nordqvist ledning helt enkelt utmärkt. Hr Rummel biträdde därjämte vid utförandet af en suite för pianoforte och orkester af den norske kompositören *Ole Olsen*, som här själf anförde. Suiten, som består af fem korta satser, är ej vidare originell, men af rätt anslående verkan, hvilket ock framgick där-af, att ej mindre än tvänne af dess satser måste omtagas. Samme kompositörs förspel till op. »Stieg Hvite» hade däremot saklöst kunnat utelämnas från programmet, oklart tänkt och oklart genomförd som det var. K. hofkapellet, som hade en alltigenom förträfflig afton, utförde dessutom tvänne bekanta och anslående småstycken af Rameau.

Första Eleonora Duse-föreställningen gifves å k. operan härstädes den 14 dennes, då »Kame-liadamen» af Alex. Dumas kommer att uppföras.

K. Dramatiska teatern. En Shakespeareföreställning på vår Dramatiska teater bjüdes just icke hvarje dag, ja, icke hvarje spelår ens, och en stämning af mindre vanlig förväntan förnams ock öfver den distinguerade premiärpublik, som i måndags afton till sista plats fyllde salongen vid Kungsträdgårdsgatan. H. m: konungen med uppvaktning gaf med sin närvaro ökad festlighet åt den sällsporda teaterhändelsen.

Det var »Köpmannen i Venedig», i den Bolinska bearbetningen efter Hagbergs öfversättning, till hvars upptagande associationen långt omsider samlat djärighet nog, väl främst för att låta herr *Hillberg* mäta sina krafter i en roll, den han länge, säges det, med liflig åstundan omfattat. Också knöt sig, naturligt nog, kvällens intresse hufvudsakligen kring Shylocks framställare. Man hade väntat en af dessa fullödigast prestationer, af hvilka den framstående skådespelaren visat sig mäktig, då han med verkligt nit ägnat sig åt en uppgift, ur hvilka en karaktär står fram, mejslad i hvarje detalj, som i en gjutning. Och man blef ej bedragen. Hans Shylock kan värdigt ställas vid sidan af några bland de bästa karaktärstolkningar, han tid emellan gifvit oss från scenen. Det lifligaste bifall kom honom ock till del, synnerligen efter de stora scenerna i andra och fjärde akterna.

Främst att nämna bland de öfriga är fru *Hovings* Portia, som, strålände af fåring, var lika intagande under frierierna i den förnäma damens salong som öfvertygande värdig i domareförkläd-naden i dogepalatset. Hr *Skånbergs* Bassanio utmärktes af ungdomlig värme, då däremot hr *Olsson* som Antonio föreföll skäligen matt. Det samma måste ock sägas om hr *Palms* bleksiktige Lorenzo; mera illusion gaf då fru *Sandell* som hans brud Jessika, judedottern. Hr *Hedlund* som Lancelot och fröken *Janson* som Nerissa förtjäna att med erkännande nämnas.

Föreställningen drog rätt långt ut på tiden, men intresset och bifallet voro, som sagt, ut-hålliga, ännu en gång befastande erfarenheten, att talet om brist på resonnans för det stora skådespelet hos våra dagars teaterpublik i grunden är ett ganska tomt och oberättigadt tal.

Vasateatern har nu på sitt ordinarie program upptagit G. af Geijerstams stycke »Per Olsson och hans kärning», hvilket vid författarens recett rönte sådan framgång.

Under inöfning att gifvas omkring midten af denna månad är »Trilby», dram i 4 akter ur konstnärslifvet, dramatisering af Frans Hedberg efter du Mauriers roman med samma namn. Titelrollen kommer att utföras af ingen mindre än fru *Anna Pettersson-Norrre*.

Södra teatern har å sin repertoar återupptagit det kända folkskådespelet »Pariserpojken» och därmed tydligen gjort ett lyckligt grepp. Titelrollen utföres af fröken *Ohlsson* med samma käckhet i framträdande, som då hon först återgaf den tjufpojkkaktige, men hjärtegoden Joseph på Folkteatern, men spelet har sedan dess vunnit

i ledighet och framställningen blifvit i tekniskt hänseende mera afrundad.

Fru Eva Nansen gaf i fredags sin konsert å Musikaliska akademiens stora sal, hvilken var fyllt till sista plats af en väntansfull och mer än vanligt distinguerad publik, bland hvilken befunno sig konungen, kronprinsen samt prinsarne Carl och Eugen. Förväntningarna blefvo ej heller besvikna. Eröfrades ej åhörarne genast med programmets första eller andra nummer, så gafvo de sig dock helt på nåd och onåd efter tredje och fjärde numren, »Lok» och »Kvæld-sang for Blakken», båda af Grieg. Bifallet blef nu med ens entusiastiskt. Kommo så program-mets båda kanske mest gripande nummer, »Mo-derersorg» af J. Selmer och »Syng mig hjem» af E. Neupert. Af hvilken mäktig känsla och hvilket djupt vemod präglades ej tolkningen af dessa sånger! Man greps ända innerst där-af, och säkerligen var efter deras åhörande intet öga torrt. Applåderna nästan förstummades af den inre rörelse, som gripit alla efter det oöfver-träffliga föredraget. Bland pärlorna torde sär-skildt ock böra nämnas Emil Sjögrens »Och inte vill jag sörja». Schuberts »Erlkönig» föredrogs ock särdeles dramatiskt och målände. Att fru Nansen äfven har uttryck för det skålmska och humoristiska visade hon i sånger sådana som »Bestikkelse» af S. Lie, »Fuge» af Chr. Sinding och »Træet» af P. Lasson. Nästan hvarje nummer å programmet vore för öfrigt förtjänt att framdragas, ty alla tolkades nästan lika utmärkt. Fru N. är tvifvelsutan den bästa romanssångerska, som på senare tiden uppträdt härstädes, Lilian Sanderson ej ens undantagen. — Rösten är liten, men väl utbildad och användes med utsökt finess. Efter programmets sista nummer satt publiken mangrant kvar på sina platser och gaf sig ej, förrän sångerskan sjungit ännu ett par stycken. — Ackompanjementet sköttes på det mest fulländade och delikata sätt af fröken *Cavoline Bergh*, hvilken därjämte visade sig som en mycket lofvande solist i några pianostycken af Beethoven, Moszkovski, Grieg och Liszt.

Fru N. återkommer i januari och gifver då åter konsert härstädes — en underrättelse, som nog kommer att glädja alla hennes här nyför-värfvade vänner.

Svenska Teaterförbundet gifver till förbundets förmån en matiné å Dramatiska teatern instundande söndag den 8 dennes kl. 1/2 2 e. m. Programmet upptager Echegarays enaktsskådespel »Med samma vapen», konsertafdelning af artister från k. operan samt sist lustspelet »I köket».

Filharmoniska sällskapets konsert ägde rum i tisdags afton, alltså sedan Iduns hufvudnummer redan lagts i press. Vi nödgas därför inrymma vårt korta meddelande om densamma i detta nummers bilaga, som tryckes en dag senare.

Hvita sippor.

Skiss för Idun af *Nathalia Wallengren*.

(Forts.)

Man steg upp från bordet och begaf sig sig åter in i röda salongen. Den lifliga stämningen slappnade i en angenäm mak-lighet. Man kände sig inte hågad att sam-tala, endast luta sig bekvämt på de mjuka sofforna och njuta af tillvarons behaglighet.

Liksom för att legitimera däsigheten vän-de sig den erfarna värdinnan till Emmy Rodhe med orden: »Nu, lilla Emmy, få vi bestämdt höra litet musik?» Emmy gick bort till flygeln och letade bland noterna. Hvad skulle hon taga? Något lifvande, förstås. Hon slog ett par starka ackord och började spela en salongspolka. Den lifliga melodin ljöd i hvassa staccatotoner och disharmonierade så starkt med hennes egen stämning, att hon helst velat sluta genast. Hon kortade af några repriser, före-drog slutet i brusande tempo och förflytta-de sig på mera neutralt område i Boccheri-nis menuett. Då hon spelat den till slut, var konversationen åter i gång. Emmy öf-vergick från slutackordets dur i veka moll-harmonier.

Ofrivilligt lyfte hon ögonen från tangen-terna och uppfångade Nordmans blick. Han hade en stund stått lutad mor pianot, lik-som för att lyssna till musiken, men i själf-va verket lyssnande till sina egna pinande tankar. Åter såg han det där uttrycket vakna i hennes ögon.

»Hvad är det för ett stycke, ni nu spe-lar,» frågade han. »Det är ingen salongs-stämning däri.»

Hon rodnade. »Nej, nu spelade jag för mig själf. Jag trodde inte, att någon hör-de på.»

Han kände medlidande vid de enkla or-den. Var inte den blyga lilla flickan lika ensam som han och på samma sätt nöd-gad att vara sig själf endast under obe-märkta stunder? »Fortsätt ni bara,» sade han vänligt, »ingen hör på mera än jag, och i mig har ni en tacksam åhörare.»

Emmy log och böjde åter med hufvudet, under det harmonierna gled långsamt och drömmande, liksom framsmekta, under hen-nes fingrar. Han betraktande med nytt in-tresse hennes profil, aftecknande sig mot matt-belyst grund, oregelbunden, men med en viss ärlig renhet i linierna. Det ljusa håret låg slätt, med naturliga småkrusningar vid panna och tinningar.

»Ni står i drömmar, herr Nordman,» ljöd en behaglig röst. »Vågar man störa er?»

Han vände sig om till Lissie Bong, som stod framför honom med glänsande ögon och sitt farligaste småleende. »Diana på jakt,» tänkte han ovillkorligen. »Frökens iakttagelseförmåga får man väl inte ha för stora anspråk på i kväll,» sade han, »eljes hade ni nog sett, att jag lyssnade till mu-siken.»

Lissie drog samman ögonen med ett skäl-maktigt leende, och en liten rörelse på huf-vudet kom lockarne att dansa. Så väl han tyckte sig känna igen allt det där. Han kunde inte undertrycka ett visst erkännan-de åt den mimiska talang han så länge tagit för natur.

»Min iakttagelseförmåga har nog, som ni menar, varit klen,» sade hon gäckande, »ty mig föreföll det, som om ni varit försjun-ken i åskådande i stället. Ni har ju sagt mig att verklighetsstudier äro nödvändiga, för att en berättelse skall kunna illudera. Jag trodde nästan, att ni var fördjudad i studier. Till »en lärainnas roman» kanske,» fortfor hon med ett litet klart skratt och en nonchalant sidoblick på Emmy.

Han såg skarpt på den vackra leende flickan, och hvarje drag i hans ansikte ut-tryckte: »Hvad jag sagt i forna förtroliga stunder, allt hvad jag trodde vara oss ge-mensamt, det har jag strukit bort ur mitt lif, och ni vågar erinra därom.» Men äf-ven detta var bortkastadt.

»Tyvärr har jag inte haft tillfälle att stu-dera edra arbetande medsysstrar,» svarade han kallt. »Däremot har jag tillräckligt lärt känna sådana kvinnor, som utan att arbeta lefva i lyx och öfverflöd, och som äro i stånd till otroliga saker för att alltid få ha det så bekvämt. Men sådana kvin-nor kunna ju också vara af stort intresse — att studera åtminstone.»

Lissie vexlade färg. »Ja, stort nog — för salongstalanger,» svarade hon, vände sig hastigt om och gick.

Emmy Rodhe hade hört hans ord och öns-kade, att hon kunnat blåsa bort hans bit-terhet öfver hvad som inte var värdt nå-gon saknad. Men hon vågade ej säga nå-

Försändes öfver många sorter. Begär priskurant! hela riket. SPISBRÖD, C. W. SCHUMACHER, Kgl. hofleverantör. — 17 Norrlands-gatan 17, Stockholm. fullt jämförliga med de engelska, fås hos de flesta specialhand-lare i hufvudstaden. FÖRSÖK!

Extra fin Marsala

(Qualité Inghilterra) härstädes lagrad sedan 1891. Vid undersökning af härv. handelskemist befunnen enl. analys fullgod. Pris kr. 1:25 pr butelj. Finnes endast hos

K. A. Nydahl & C:o
Stockholm, 2 Stureplan
Riks- och Allm. telefon.

Tandläkare dr Geo. Forssmans Tandpulver, två slag, Tandpasta, Tandinktur
 Anna & de Aeste apotek, i parfymerier o. hos hrr handlande. Parfymerier för Sverige hos Sjöströms, Bendix, Josephson & Co., 11 Bogerögatan.

got, utan fortfor att spela. Under hennes händer formade sig de första takterna till en af Tschaikowskys »Chants sans paroles». Melodien började sångbart, med klagande tonfall, som en suck öfver flydd lycka. Den svälde ut i glada erinringar, brutna af mollackord likt kväfda snyftningar. De kommo oftare, växte till ett sista sorgens rop, som mattades af och förtonade i stilla vemod. Sången dog bort i ett anslag af grundtonen.

»Det finnes själ i ert spel,» hörde hon Nordman säga, och då hon såg upp, fann hon honom betrakta henne med en forskande blick. »Vore det närgånget att fråga, hvilken text ni drömmer er till denna musik?»

»Jag kan inte uttrycka det riktigt,» svarade hon skyggt. »Grundstämningen fattar jag nog, men däri kan man ju alltid passa in något tänkt eller upplefvadt. Ni skulle säkert kunna säga, hvad ni tror sången uttrycka.»

»Jag tyckte mig höra en stackars zigenarpojkes sorgesång öfver den vackra vilda flicka, som varit hans i soliga dagar, men öfvergifvit honom för att vinna reellare skatter än hon hade i sin fattige gosses hjärta.»

»Ah,» utbrast hon harmset, »huru kan ni tyda den så? Zigenarpojke — ja, låt gå för det! Men jag tror visst inte, att så rena harmonier kunna vara bakgrunden för något så — så futtigt.»

»Futtigt!» sade han, skrattande åt hennes ifver. »Nå — ja, nog var det tarfligt gjordt af flickan! Men sorgen kunde vara lika äkta för det.»

»Visst — det har ni rätt i! Men det

kan nu inte hjälpas — musiken är alltför djup för att ägnas åt något sådant. Nej, jag vill hellre tro, att det är en finare natur, kanske kompositören själf, som sörjer öfver en lycka — som varit stor och verklig.»

»Så ni förkastar också min zigenarpojke. Hela min arma liknelse! Hvarför vill ni då nödvändigt ha något så högstämtdt?»

»Jo, därför att sångens musik är högstämtd, och därför att jag inte kan tänka mig att en begåfning af högre rang skulle behandla så seriöst hvad som är för obetydligt därtill. Inte kan en sådan elegi diktas öfver något, som inte är värdt att sörjas!»

»Men det ser man ju ofta prof på,» invände han. »Man kan då inte vara alldeles oberörd af hvad obehag man råkar på, om de äro aldrig så futtiga.»

»Nej, inte oberörd,» sade hon lifligt — »det menar jag inte! Men man bör väl inte heller slösa sina bästa krafter på sådant. Vet ni, jag kan inte fördraga det — jämt läser och hör man sorgelät öfver alla besvärligheter folk råkar på. De skriva och sjunga om så mycket smått, att de inte få något öfver till det som är stort och vackert. Jag ville ha hvart och ett i sin tonart.»

Han såg ofvändt på henne, och en varlig känsla drog genom hans sinne. Omogna och ensidiga som hennes ord föllo, var det dock något i dem, som genljöd inom honom. Hennes ögon, stora och strålande, talade ett språk, fritt från den konventionalism, som stänger själ från själ. Han kände sig dra-

gas med af det befriande inflytandet från hennes friska och oberörda personlighet.

»Hvad det gör godt att höra er,» sade han. »Hvarför ha vi aldrig förr talat med hvarandra?»

»Ah, jag satt ju mest för mig själf.»
»Ja, ni var ensam, stackars liten, men jag var det inte mindre.»

»Men ni var ju alltid så upptagen.»

»Ja,» han mörknade, »upptagen af att pliktskyldigast konversera och briljera med min lilla begåfning. Jag börjar snart tro, att jag duger mest till dekoration.»

»Men ni duger till mera,» sade Emmy varmt.

»Mera, det säger ni så troskyldigt, att jag nästan vill tro det själf också. Men nekas kan ju inte, att salongspoesin är tacksamast. Vore man belåten med godt-köpsbeundran, så...»

»Men det är ni inte, det bryr ni er visst inte om,» sade hon ifrigt. »Hvarför talar ni så. Jag skulle vilja säga er» — hon afbröt sig något förlägen.

»Tala ut! Förstår ni inte, att till mig kan ni säga hvad ni vill?»

(Forts. o. slut i nästa n:r.)

Innehållsförteckning.

Charlotte Ramsay; »blomman på Kinnekulle», af Ellen Key. (Med porträtt). — I smekets och kärlekens månad; af Emil Kleen. — Tolstoyaners; af Anna A. — Iduns läkarartiklar. VII: Några ord om uppfödandet af barn under första lefnadsåret; af doktor Carl Flensburg. — Axplockning ur julkärven. — Väfnad som hemsöld; af Hulda Lundin. — Det skönas betydelse; en serie uppsatser för Idun; bearb. efter utländsk källa af H. F. VI: Personlig skönhet. — Från Iduns läsekrets: En protest mot »Hönsgrummas» erfarenheter; af —. — Ur notisboken. — Hvita sippor; skiss för Idun af Nathalia Wallengren. (Forts.). — Tidsfördrif.

Sidsfördrif.

Redigeras af Sophie Linge.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

När dagens ljus jag skådar först —
Min färg är ren och klar,
Men se'n jag tillfredsställt min törst,
Men färgton ändrat har.
Mitt fel är ej att så går till —
Jag kan blott ta emot —
Du anförtror mig hvad du vill,
Och därför gör jag bot,
Ty min natur är öm och vek
Och hjälpsam framför allt.
Jag är en boll för ödet lek
Och tager allting kallt.
På tio ben jag går omkring —
Imaginära blott —
Och utaf dem fås många ting,
Hvars tydning blir din lott.

Hvad bör man icke tala om
Uti den hängdes hus?
Hvad får väl mannen vara, som
Vill ta den andres krus?
Hvad är, som barnet älskar mest?
Hvad tiden gör med såren bäst.
En sak att lägga matsäck i.
Hvad Per och Anna kunna bli.
En sällsynt fisk i forna dar.
Af vårens fåglar se'n ett par.
Två systerar (olika minsann),
Förenade med samma man.
En krydda uti korf rätt bra,
Fast man ej annars bör den ha.
Hvad ej man bör sin nästa ge,
Om ej man slagsmål vill få se.
Hvad ej för kärna du bör ta.
Hvad framför tand du måste ha,

Hur gör man, när man tittar snedt?
Hvad kan till askar bli beredt?
Hvad bör man alltid raskt gå på?
Nu får du gissa! Slut alltså!

L-na.

Charad.

Man städse vill mitt första klandra,
För att det alltid är mitt andra
En svårlöst gåta, om ock bra,
Kan dock mitt tredje, plus ett a.
Mitt hela ha vi nu för tiden,
Men snart dess tid dock är förliden.

Amalia.

Triangelaritmogryf.

a	a	a	a	c
c	e	e	l	
l	n	n		
o	r			
r				

1) Böljande, 2) kallande, 3) hänförende, 4) växande, 5) fyllande.

C. C. S.

Anagram.

1) Du centrum för nöjets och skönhetens värld,
Hur trängas ej alla om plats vid din hård!
2) Med omändrad tonvikt — så nämnes den gud,
Som ungmön med bäfvan hör gifva sitt bud.
3) Ett höghetens tecken på jorden du är,
En hand kan dig föra, en byggnad dig bär.

- 4) Hvad honom vi göra — och det med alltskäl —
Som offra vill lifvet för medbröders väl.
- 5) Hvarhelst som den uppstår, man ville den be,
Om möjligt, att mindre uppsluppen sig te.
- 6) Ej nu så gouterad som fordom den var,
I handkammarn finnes den ännu dock kvar.

J. S.

Kors-aritmogryf.

Bokstäfverna i rutorna I—III och II—IV, lästa från vänster till höger, bilda namn på tvänne sommarbarn.

I	8	10	4	13	11	1	10	11
1	8	10	4	13	11	1	10	11
2	2	10	12	8	15	1	14	12
3	7	9	6	10	15	1	14	12
4	10	2	15	11	15	5	11	1
5	16	5	15	11	10	3	7	9
6	17	6	15	7	11	3	14	14
7	11	1	10	17	12	1	14	7
8	18	1	17	7	9	15	5	9

II III

1) Bi->drag», 2) ej att leka med, 3) kan förekomma i bröd, 4) nyttigt ting, äfven på modet, 5) står under trädgårdsmästarens hägn, 6) kroppen till nytta, 7) yttring af lifslust, kan ock ätas, 8) en fågel.

b-g.

Palindrom.

Lilla Anna satt vid fönstret,
Täck och fin i aftonsolen,

Prydde med mig, rättvändt, kjolen,
Som hon fått utaf sin fästman.
Genom klara fönsterrutan
Löpte blicken efter vägen,
Men hon slog den ner förlägen,
Ty där borta uti kröken
Kom han, och hon såg med oro,
Att med lögner de ej foro,
Som i hennes öra hviskat,
Att ej allt var som sig borde,
Att han ordet omvändt gjorde.

S. L.

Apoköp.

- 1-4) På spiseln.
- 1-3) I buketten.
- 1-2) Efter arbetet.
- 1) Bland konsonanterna.

C. C. S.

Lösningar.

Charaden: Blomsterbuketten.
Länkgåtan: Klockarmband. Klo—klocka—lo—lock—locka—ock—kar—karm—arm—band—and.

Amfirköpen: Klinga, kling, Ling, lin, in, i.

Fyrkantgatan:

A	L	M	A
L	I	A	R
M	A	K	A
A	R	A	B

Ifyllningsgatan: Lennart Torstensson — 1) Ludvig, 2) Vendla, 3) hundra, 4) slända, 5) Balkan, 6) tartar, 7) Dakota, 8) Kanton, 9) tröhet, 10) Irland, 11) Sergel, 12) ättika, 13) Bremen, 14) Blenda, 15) Stensö, 16) annas, 17) Agaton, 18) Slange.

Stifferlogogryfen: Skön, ön, kön, nös.

HULTMANS Cacao & Chocolad

rekommenderas som den bästa och vitsordas på det varmaste af professorerna hrr Joh. Lang, Seved Ribbing, Nilk-Oson Gadde. C. J. Ask samt doktor Olof Moberg.